

Силабус курсу:

ПОДАТКОВА СИСТЕМА

Ступінь вищої освіти:	Бакалавр
Спеціальність:	051, 071, 072, 073, 75, 076, 292
Рік підготовки:	б
Семестр викладання:	Весняний
Кількість кредитів ЄКТС:	б
Мова(-и) викладання:	українська
Вид семестрового контролю	Іспит

Автор курсу та лектор:

к.е.н. доц. Кушал Ірина Миколаївна

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

доцент кафедри оподаткування і соціальної економіки

посада

kushal@snu.edu.ua

електронна адреса

+380976253550

телефон

Viber за номером
телефону

месенджер

аудиторія деканату ФЕіУ

консультації

Анотація навчального курсу

Цілі вивчення курсу:

Метою лекційних занять за дисципліною є розгляд теоретичних аспектів системи оподаткування; аналіз сучасних процедур та навичок оподаткування юридичних і фізичних осіб у загальному та спрощеному режимі; вивчення особливостей організації загального та спрощеного режиму оподаткування в сучасних умовах господарювання; окреслити основні напрямки реалізації державної політики у податковій сфері та проблематику реалізації податкового законодавства.

Метою самостійної роботи за дисципліною є навчити студентів творчо і діалектично оцінювати суспільні явища, що проходять в умовах ринкових відносин між державою та громадянином, здійснювати обчислення податків і платежів з фізичних осіб, відповідальність за порушення податкового законодавства, вивчення нормативних актів з питань оподаткування фізичних осіб.

Результати навчання:

Знання: : історичні передумови виникнення податків та концепції оподаткування; економічну природу податків, їх склад та класифікацію; функції податків; принципи побудови податкової системи України; задачі та структуру податкових органів; порядок нарахування та сплати податків і обов'язкових зборів та платежів до бюджету та державних цільових фондів, що здійснюються, як фізичними, так і юридичними особами; принципи оподаткування зовнішньоекономічної діяльності; форми відповідальності платників податку за порушення податкового законодавства.

Вміння: визначати базу оподаткування, розмір податків та строки їх сплати до бюджетів усіх рівнів; виконувати розрахунки, пов'язані з визначенням і нарахуванням податків; аналізувати зміни податкового законодавства та визначати їх вплив на результати діяльності суб'єктів підприємницької діяльності; визначати розмір штрафних санкцій за порушення податкового законодавства; оскаржувати дії податкових органів; розбиратися у функціонуванні податкових систем країн світу.

Передумови до початку вивчення:

Базові знання щодо загальних економічних процесів на макро- і мікрорівнях, фінансів, грошей та кредиту, основ оподаткування.

Мета курсу (набуті компетентності)

Мета викладання дисципліни полягає у тому, щоб посприяти у вивченні економічної природи податків, які сплачують фізичні особи, порядку визначення об'єктів оподаткування, методики обчислення і сплати податків у відповідності з чинним законодавством.

За результатами опанування навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти набувають професійні компетентності, а саме:

ЗК1. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми під час професійної діяльності у податковій сфері або в процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки і характеризується комплексністю й невизначеністю умов.

ЗК2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК4. Застосовувати знання податкового законодавства в практичній діяльності економічної сфери.

ЗК5. Здатність застосовувати теоретичні, методичні і практичні підходи щодо організації податкової системи, розрахунків, звітування та оптимізації сплати податків.

Що забезпечується досягненням наступних програмних результатів навчання:

РН1. Здатність відображати господарські операції, що відбуваються в процесі господарської діяльності підприємства чи організації на рахунках обліку та узагальнювати їх.

РН2. Здатність виконувати податкові розрахунки з урахуванням специфіки підприємства чи організації.

РН3. Застосовування основних положень податкового законодавства та володіння практичними навичками щодо методики розрахунків основних податків.

Структура курсу

№	Тема	Години (Л/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
1	Соціально-економічний зміст, види та функції податків. Податкова політика і податкова система	4/4	Засвоїти необхідність і сутність існування податків в ринковій економіці. Навчитись розуміти значення та визначати раціональні вектори проведення податкової системи держави Соціально-економічний зміст та функції податків. Елементи системи оподаткування. Класифікація податків. Види прямих та непрямих податків: їх характеристика. Освоїти основні засади податкової політики та принципи побудови податкової системи Податкова політика держави. Основні принципи формування податкової політики. Критерії реалізації податкової політики. Поняття і структура податкової системи. Наукові основи побудови податкової системи.	Презентації. Роздатковий матеріал Семінари-дискусії Практичні вправи Аналіз ситуацій Тести Індивідуальні завдання
2	Непрямі податки	5/5	Засвоїти практику нарахування та сплати ПДВ Сутність податку на додану вартість, його виникнення та розвиток. Платники податку на додану вартість. Вимоги щодо реєстрації осіб як платників податку. Добровільна реєстрація платників податку. Порядок реєстрації платників податку. Анулювання реєстрації платника податку. Визначення об'єкта оподаткування. Місце постачання товарів та послуг. Розміри ставок податку. Засвоїти практику нарахування та сплати акцизного податку Особливості акцизного оподаткування в Україні. Платники податку. Об'єкти оподаткування. База оподаткування. Підакцизні товари та ставки податку. Дата виникнення податкових зобов'язань. Оволодіти навиками нарахування та сплати митних платежів при переміщенні товарів через митний кордон. Економічна сутність та призначення мита. Класифікація мита. Мито як джерело доходів державного бюджету і регулятор міжнародного бізнесу та процесів споживання. Платники і ставки мита. Порядок і методика сплати мита.	Презентації. Роздатковий матеріал Семінари-дискусії Практичні вправи Аналіз ситуацій Тести Індивідуальні завдання
3	Податок на прибуток підприємств	4/4	Засвоїти практику нарахування та сплати податку на прибуток підприємств Платники і ставки податку на прибуток підприємств. Об'єкт оподаткування. Порядок визначення доходів та їх склад. Доходи, що не враховуються для визначення об'єкта оподаткування.	Презентації. Роздатковий матеріал Семінари-дискусії Практичні вправи Аналіз ситуацій Тести

№	Тема	Години (Л/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
				Індивідуальні завдання
4	Податок на доходи фізичних осіб	4/4	Засвоїти практику нарахування та сплати податку на доходи фізичних осіб. Платники податку на доходи фізичних осіб. Об'єкт і база оподаткування. Доходи, які не включаються до розрахунку загального місячного (річного) оподатковуваного доходу. Податкова знижка. Ставки податку. Порядок нарахування, утримання та сплати (перерахування) податку до бюджету	Презентації. Роздатковий матеріал Семінари-дискусії Практичні вправи Аналіз ситуацій. Тести Індивідуальні завдання
5	Екологічний податок	4/4	Засвоїти практику нарахування та сплати екологічного податку Платники екологічного податку. Кейси Об'єкти оподаткування. База оподаткування. Ставки екологічного податку. Пільги щодо сплати екологічного податку	Презентації. Роздатковий матеріал Семінари-дискусії Практичні вправи Аналіз ситуацій. Тести Індивідуальні завдання
6	Спеціальні податкові режими	4/4	Оволодіти навиками в сфері спеціальних податкових режимів. Особливості справляння єдиного податку юридичними і фізичними особами. Платники податку. Об'єкт оподаткування. База оподаткування. Ставки податку. Податковий (звітний) період. Порядок нарахування та строки сплати.	Презентації. Роздатковий матеріал Семінари-дискусії Практичні вправи Аналіз ситуацій. Тести Індивідуальні завдання
7	Рентна плата. Місцеві податки і збори	4/4	Засвоїти практику нарахування ренти Основи та мета встановлення рентної плати. Види рентної плати та особливості її нарахування та сплати. Засвоїти практику нарахування та сплати місцевих податків і зборів Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки. Збір за місця для паркування транспортних засобів. Збір за провадження деяких видів підприємницької діяльності. Туристичний збір.	Презентації. Роздатковий матеріал Семінари-дискусії Практичні вправи Аналіз ситуацій. Тести Індивідуальні завдання

Рекомендована література

Основна література:

1. Зайцев О. В. Податковий менеджмент : підручник / О. В. Зайцев. – Київ : Видавництво Ліра-К, 2016. – 308 с.
2. Іванов Ю. Б. Податкова система : підручник / Ю. Б. Іванов, А. І. Крисоватий, О. М. Десятнюк. – К. : Атіка, 2006. – 920 с.
3. Кашпур Л. М. Організаційно-правові принципи побудови податкової системи України / Л. М. Кашпур // Інвестиції: практика та досвід. – 2013. – № 3. – С. 127-130.
4. Крисоватий А. І. Податковий менеджмент : навч. посіб.[для студ. вищ. навч. закл.] / А. І. Крисоватий, А. Я. Кізіма.- Тернопіль : Карт бланш, 2004.- 304 с.
5. Крисоватий А.І. Домінанти гармонізації оподаткування: національні та міжнародні вектори : монографія / А.І. Крисоватий, В.А. Валігура. – Тернопіль : Підручник і посібник, 2010. – 248 с.
6. Крисоватий, А. Фіскальна ефективність ПДВ із ввезених на митну територію України товарів / Андрій Крисоватий, Інна Гуцул // Економіст. – 2015. – № 5. – С. 7-9.
7. Митна справа : підруч. / [А. І. Крисоватий, С. Д. Герчаківський, О. Б. Дем'янюк та ін.] ; за ред. А. І. Крисоватого. – Тернопіль : ВПЦ «Екон. думка ТНЕУ», 2014. – 540 с.
8. Ніконов А. В. Сучасні напрями впровадження податкової реформи в Україні [Електронний ресурс] / А. В. Ніконов, Н. П. Христенко. – Режим доступу до тексту: <http://economy.nauka.com.ua/index.php?operation=1&iid=519>.
9. Податкова політика України : навч. посіб. / П. В. Мельник, З. С. Варналій, Л. Л. Тарангул [та ін.] ; за ред. П. В. Мельника. – К. : Знання України, 2010. – 505 с.
10. Податкова система [Текст]: Навчальний посібник. / за заг. ред. Андрущенко В. Л. – К.: «Центр учбової літератури», 2015. – 416 с.
11. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI [Електронний ресурс] / Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>

Допоміжні:

1. Стратегічні орієнтири формування і реалізації фіскальної політики України [Текст] : монографія / під ред. А. І. Крисоватого. – Тернопіль : Вектор, 2012. – 356 с.
2. Ткачик Ф.П. Податковий контроль у сфері виявлення ризиків з ПДВ / Ф.П. Ткачик, Х.А. Хома // Світ фінансів. – 2016. – Вип. 2. – С. 113-123.
3. Попова В. Удосконалення структурно-організаційної моделі податкової політики в умовах євроінтеграції. Економіка. Фінанси. Право. 2016. Вип. 11. С. 15–18
4. \Чугунов І. Я. Непряме оподаткування в системі регулювання економіки / І. Я. Чугунов, О. М. Жукевич. – Економічний часопис-XXI. – 2014. – № 1-2 (1). – С. 61-64.
5. Німецька консультативна група Податок на прибуток підприємств чи податок на виведений капітал: аналіз та рекомендації [Електронний ресурс] / Інститут економічних 5 досліджень та політичних консультацій. URL: http://www.beratergruppe-ukraine.de/wordpress/wpcontent/uploads/2017/04/PS_01_2017_ukr.pdf.
6. Податкова система: навчальний посібник / І. С. Волохова, О. Ю. Дубовик, М. О. Слатвінська [та інш.] / ред. І. С. Волохова, О. Ю. Дубовик. – Харків: Видавництво «Діса плюс», 2019. – 402 с.

Інформаційні ресурси.

- Бібліотека ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbu.gov.ua/>
Бібліотека ім. В.Г. Короленко. URL: <http://korolenko.kharkov.com/>
Бібліотека СНУ ім. В. Даля. URL: <http://library.snu.edu.ua/>
Нормативно-правова база України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/>
Державна податкова служба України. URL: <https://tax.gov.ua/>

Методичне забезпечення

1. Конспект лекцій у системі дистанційного навчання СНУ ім. В. Даля – <http://moodle2.snu.edu.ua/>
2. Роздатковий матеріал.
3. Методичні вказівки до контрольної роботи з дисципліни «Податкова система» (для студентів, які навчаються за спеціальністю 051, 071, 072, 073, 075, 076 / Уклад: Кушал І.М. – Сєверодонецьк : Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2020. – 18 с.

Оцінювання курсу

Таблиця 1

Бали оцінки за навчальну діяльність - денна форма, 1 семестр

Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Тема 7	залік	Сума
до 10	до 10	до 10	до 10	до 10	до 10	до 10	до 30	100

Таблиця 2

Бали оцінки за навчальну діяльність – заочна форма, 1 семестр

Присутність на всіх заняттях	Виконання і захист лабораторних робіт	Виконання і захист контрольної роботи	залік	Сума
до 20	до 20	до 20	до 40	100

Таблиця 3

Шкала оцінювання національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу

Плагіат та академічна доброчесність:

Під час виконання завдань студент має дотримуватись політики академічної доброчесності. Під час виконання завдань та використання інформаційних джерел оформлювати їх відповідними посиланнями. Копіювання, запозичення та списування заборонене .

Завдання і заняття:

Вимоги до студента:

- не запізнюватись на заняття;
- не пропускати заняття та у випадку хвороби підтверджувати довідкою з медичного закладу;
- активно приймати участь у навчальному процесі;
- бути пунктуальним та обов'язковим;
- своєчасно та якісно виконувати завдання визначені викладачем

Поведінка в аудиторії:

Вимоги до студента:

- бути присутнім в аудиторії згідно розкладу та часу проведення занять
- залишати аудиторію з дозволу викладача;
- не заважати викладачу проводити заняття.
- бути підготовленим відповідно до тем курсу;
- виконувати вимоги та своєчасно проходити контрольні заходи.